

FDSZ kérdőíves felmérés 2026

*Vezetői összefoglaló — a magyar felsőoktatás
21 FDSZ-tagszervezetének álláspontja*

a modellváltásról és az új felsőoktatási
törvény előkészítéséről

Kontextus

A 2026-os választás új törvény-előkészítési folyamatot indított

2020 — 2022

A modellváltás

Az állami felsőoktatási intézmények túlnyomó többsége — az 50-ből 21 egyetem — átkerült a közérdekű vagyonkezelő alapítványi (KEKVA) fenntartási modellbe. A kuratóriumi irányítás és az Mt-hatály kiterjesztése alapvetően átalakította az egyetemi működést.

2026. április 12.

Új országgyűlési ciklus

A választás nyomán az új felsőoktatási törvény előkészítése kezdődik el — strukturálisan újraszabályozhatja a magyar felsőoktatás irányítási, működési és munkajogi keretrendszerét.

2026. április 14–28.

FDSZ kérdőíves felmérés

Az FDSZ — a magyar felsőoktatás 1989 óta működő legnagyobb érdekvédelmi szervezete — adatokon nyugvó, partneri szakmai inputot kíván nyújtani a folyamathoz.

Módszertan — kiemelkedően magas részvétel

A felmérés érdemivé és reprezentatívvá teszi a felsőoktatási dolgozói közösség álláspontját

21 / 30

tagszervezet válaszolt

70% részvételi arány

40

kérdés · 8 szekció

25–35 perces kitöltés

17

modellváltott egyetem

16 KEKVA + 1 magán-alap.

A válaszadói kör — a magyar felsőoktatás széles spektruma

17 modellváltott intézmény (16 KEKVA-alapítványi + 1 magán-alapítványi — BME) és **4 nem modellváltott** (3 állami, Kjt-hatály alatt + 1 egyházi). Lefedi az összes nagyobb régiót: Budapest, Debrecen, Szeged, Pécs, Sopron, Győr, Miskolc, Veszprém, Nyíregyháza, Eger, Kaposvár.

A 21 válaszadó tagszervezet

A magyar felsőoktatás teljes spektrumát öleli fel — Budapesttől Sopronig

17 MODELLVÁLTOTT — 16 KEKVA + 1 MAGÁN-ALAP.

1. SZE — Széchenyi István Egyetem · 2021
2. SZTE — Szegedi Tudományegyetem · 2021
3. DE — Debreceni Egyetem · 2021
4. PTE — Pécsi Tudományegyetem · 2021
5. ME — Miskolci Egyetem · 2020
6. NYE — Nyíregyházi Egyetem · 2021
7. NJE — Neumann János Egyetem · 2020
8. BGE — Budapesti Gazdasági Egyetem · 2021
9. BCE — Budapesti Corvinus Egyetem · 2020
10. SOE — Soproni Egyetem · 2021
11. OE — Óbudai Egyetem · 2021
12. TF — Testnevelési Egyetem · 2021
13. PE — Pannon Egyetem · 2021
14. PE-ZA — PE Zalaegerszegi Alapsz. · 2021
15. PTE-SZ — PTE Szekszárdi Alapsz. · 2021
16. MATE-K — MATE Kaposvári Alapsz. · 2022
17. BME — Budapesti Műszaki és Gazd.tud. Egyetem · 2023 (magán-alap.)

11 régió lefedve · 19 helyi elnök + 2 alelnök/titkár kitöltő · adatok anonim, aggregált formában

4 NEM MODELLVÁLTOTT

ÁLLAMI (Kjt-hatály alatt) — 3

1. ELTE — Eötvös Loránd Tudományegyetem
2. MKE — Magyar Képzőművészeti Egyetem
3. ELTE-SZ — ELTE Szombathelyi Alapsz.

EGYHÁZI — 1

1. EKKE — Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Központi üzenet — reform-konstruktív középút

A magyar felsőoktatási szakszervezeti kör álláspontja egyértelmű

90%

**a válaszadók (19/21)
reform mellett áll**

*mindössze 10% (2/21) kéri
a 2020 előtti rendszer
teljes visszaállítását*

A reform-konstruktív középút három pillére

1

Modellválasztási szabadság

33% (7/21) — intézményenkénti modellválasztási szabadság, állami minimumkeretben

2

Új harmadik modell

29% (6/21) — szenátusi irányítású, alapítványi fenntartás nélkül

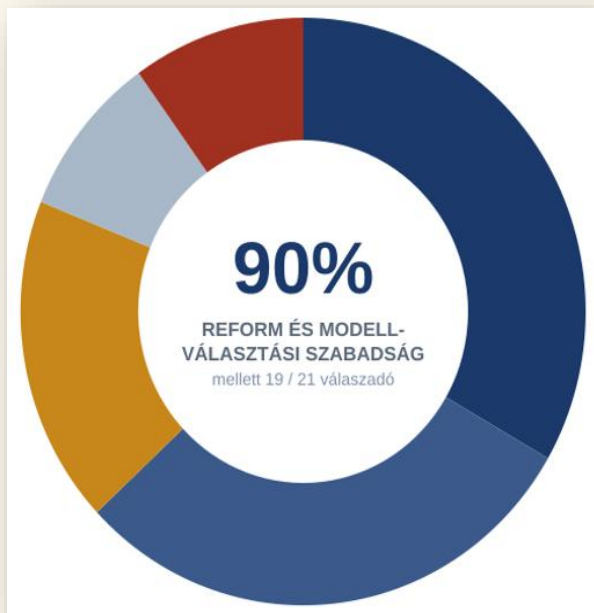
3

KEKVA + belső reform

19% (4/21) — választott kuratóriumi tagok, politikai függetlenség

Q36 — a magyar felsőoktatás jövőképe

A 21 válaszadó modell-preferenciájának teljes eloszlása

A MODELL-PREFERENCIA RÉSZLETESEN

G) Intézményenkénti modellválasztási szabadság Az intézmények maguk dönthetik el, milyen modellben működjenek	7 / 21 33%
E) Új, harmadik modell — szenátusi irányítás Alapítványi fenntartás nélkül, állami keretrendszerben	6 / 21 29%
C) KEKVA + belső reform Választott kuratóriumi tagok, ciklusidő-korlát, politikai függetlenség	4 / 21 19%
B) KEKVA + külső reform Szigorúbb állami kontroll, átlátható vagyonkezelés	2 / 21 10%
D) Teljes visszaállítás 2020 előtti állami rendszerre Állami fenntartás, Közalkalmazotti törvény hatálya	2 / 21 10%

A 33% értelmezése — nem „állami keret nélkül”

A G-opció valódi tartalma a többi válaszból egyértelműen olvasható

⚠ ÖN MAGÁBAN FÉLREÉRTHETŐ

A G-opció — „magunk döntjük el, milyen modellben működjenek” — önmagában úgy olvasható, mintha az intézmények állami keret és kuratórium nélkül kívánnának működni.

A kérdőív további válaszai azonban ezt az olvasatot egyértelműen árnyalják.

Három egymást erősítő szempont

● Állami minimumkeretet kérnek

Ugyanezen válaszadók 85%-a egyhangúan kéri az állami minimum bértábla és kötelező KSZ-kötés törvényi rögzítését — vagyis igénylik az állami minimumkeretet.

● A kuratórium NEM zavaró tényező

A válaszok többsége szerint a kuratóriumi befolyás nem zavaró tényező; a válaszadók nem kérik a kuratóriumi szerkezet eltörlését.

● Modell-választás, nem leszerelés

A kérdés a MŰKÖDÉSI MODELL választására kérdezett (KEKVA/állami/vegyes/harmadik), nem a kuratóriumi rendszer leszerelésére.

Öt konszenzus-pillér — 76%+ egyhangú támogatottság

Modell-preferenciától függetlenül — a törvény-előkészítés adatokon nyugvó alapja

1	Egységes felsőoktatási minimum bértábla
<i>pozitív eltérési lehetőséggel — a modellváltottak 89%-a erős támogatást adott</i>	85%
2	Kollektív szerződéskötési kötelezettség
<i>minden intézménynél — jelenleg a modellváltottak 53%-ánál van érvényes KSZ</i>	85%
3	Akadémiai szabadság írásba foglalása
<i>kutatási témaválasztás, nyilvános megnyilatkozás, publikációs szabadság</i>	85%
4	Rektor- és dékánválasztási folyamat
<i>az egyetemi vezetés legitimitásának forrása a belső választási folyamat</i>	80%
5	Szakszervezeti beszólási jog
<i>a stratégiai döntéseknél — a munkavállalói érdekképviselő formális garanciája</i>	76%

Négy sávós hatáskör-elhatárolás — törvényi szerkezet

Az FDSZ szakmai javaslata — az intézményi modellválasztás felelős kerete

1. SÁV

ÁLLAMI MINIMUMKERET

minden modellben kötelező

- Minimum bértábla pozitív eltérési lehetőséggel
- Kötelező KSZ-kötés minden intézménynél
- Akadémiai szabadság törvényi garanciája
- Átláthatósági és összeférhetlenségi minimum

2. SÁV

EGYETEMI (SZENÁTUSI) DÖNTÉSI KÖR

az egyetem szakmai autonómiája

- Tudományos és oktatási tevékenység rendje
- Kar-struktúra és intézeti egységek
- Tananyag, doktori program, minőségbiztosítás
- Munkavállalói érdekegyeztetés formai rendje

3. SÁV

KURATÓRIUMI EGYETÉRTÉS

kuratóriumi jóváhagyás szükséges

- Stratégiai dokumentumok (IFT, hosszú távú terv)
- Nagyberuházások, jelentős ingatlanügyletek
- Rektor- és rektorhelyettesek jóváhagyása
- Modellváltás (egyik modellről a másikra)

4. SÁV

KURATÓRIUMI FELADAT-FELELŐSSÉG

kuratórium saját hatásköre

- Vagyonkezelés, vagyonnövekmény
- Költségvetési főösszeg, külső finanszírozás
- Kuratóriumi személyi pótlások indítása
- Audit, vagyonkezelői jelentés az OGY-felé

Erős szenátusi delegált — új törvényi elem

A jelenlegi kuratóriumi szerkezet strukturális kiegészítése

A STRUKTURÁLIS HIÁNYOSSÁG

A jelenlegi kuratóriumi szerkezetből hiányzik a szervezett, mandátummal rendelkező szenátusi képviselő.

A szenátus hatáskörére adott válaszadói értékelés átlaga:

2,35 / 5

EGYETLEN válaszadó sem adott 5-öst

(17 modellváltott válaszadó, 5-fokozú skálán)

A javasolt szerkezeti elem

A kuratóriumok tagjai közül legalább 1–2 fő az egyetem szenátusa által választott delegált legyen.

- titkos szavazással
- kuratóriumi ciklusidőre
- teljes szavazati joggal
- éves beszámolási kötelezettséggel a szenátus felé

A működő KEKVA-rendszer átszervezése nélkül

Kiemelt feszültségi pontok — stratégiai kezelés

Konkrét területek a törvény-előkészítési folyamatban

2,35

/ 5

**Szenátus hatáskörének
szűkülése**

A modellváltottak 47%-a szerint szűkült. 0 válaszadó adott 5-öst. 2. sáv törvényi megerősítése szükséges.

76%

(13/17)

EU-pályázati blokkolás kára

Jelentős vagy mérsékelt kár a Horizon Europe és Erasmus+ kizárás miatt. Közös ügy a kormányzati és szakmai oldal számára.

62%

(13/21)

Fiatal oktatók bérfeszültsége

A 30 év alatti oktatók a legérintettebb csoport. Utánpótlási kockázat — az 1. sáv bértábla-garanciája ezt kezelné.

Partneri keret a törvény-előkészítéshez

A magyar felsőoktatási szakszervezeti kör reform-konstruktív középút-álláspontot képvisel.

● **ÖT KONSZENZUS-PILLÉR**

76%+ egyhangú támogatottság — törvényi minimum-konszenzus

● **NÉGY SÁVOS SZERKEZET**

Állami keret + szenátus + kuratóriumi egyetértés + feladat-felelősség

● **ERŐS SZENÁTUSI DELEGÁLT**

Új törvényi elem — a működő rendszer kiegészítése, nem átszervezése

Tisztelettel,

Dr. Dráviczki Sándor — országos elnök

Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ) · 2026. május 14.